



T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih : 12 Şubat 2021
Sayı : 222

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 12/02/2021 12:23
Sayı: E-120.10- 00000777212



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bor Madeni ülkemiz için önemli önemlidir. Dünya Bor üretiminin %56 ile ülkemiz 2019 yılında ilk sıradadır. Bor maden daha fazla fayda sağlanması olasıdır. Eti maden bu bağlamda kar eden kuruluştur. Kuruluşun mamul ürün yönünden geliştirilip daha çok fayda sağlanması ve yaşanan sorunların incelemesi için Anayasa'nın 98, İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını arz ederim.

Saygılarımla. 20.01.2021

Seyit Kalkan
İST M

Ömer Fethi Gürer

Garakkale Mv.

Nurhayat Altaca Kayseler

Condan Yılmaz
Tehridim

Bursa

ANKARA

Sera Kadir
İST

ANKARA

ANKARA

Ali Seker

İstanbul

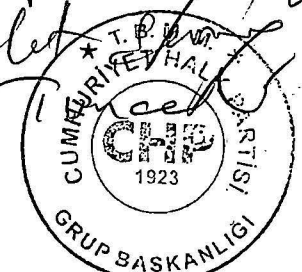
Kadim Durmaz

Tokat M

ANKARA

Kemal ZETREK

ANKARA



22.02 Sayılı Meclis Araştırma Önergelerinin İmza Çizelgesi

GEREKÇE:

Sayıştay denetim raporunda "Dünya bor rezervinin yaklaşık %73,4'üne (948,7 milyon ton) sahip olan Türkiye'de belirlenen bor yatakları Kırka/Eskişehir, Bigadiç/Balıkesir, Kestelek/Bursa ve Emet/Kütahya'da bulunmakta olup, rezerv açısından en çok bulunan bor mineralleri ise kolemanit, tinkal ve üleksittir.

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü, bünyesinde bulunan 4 İşletme Müdürlüğünde (Kırka Bor İşletme Müdürlüğü/Eskişehir, Emet Bor İşletme Müdürlüğü/Kütahya, Bandırma Bor ve Asit Fabrikaları İşletme Müdürlüğü/Balıkesir, Bigadiç Bor İşletme Müdürlüğü/Balıkesir) bor kimyasalları ve eşdeğeri ürünler (boraks pentahidrat, boraks dekahidrat, borik asit, bor oksit, kalsine tinkal, susuz boraks, öğütülmüş kolemanit) ile bor ürünleri, tüketim alanlarının hiç birinde ana girdi olmayıp, diğer endüstriyel minerallerle birlikte üretim sürecine %01 ile %20 arasında değişen oranlarda katılarak nihai ürünün içine dâhil edilmektedir. Dünya fiili bor üretimi 2019 yılında yaklaşık 4,3 milyon ton civarında gerçekleşmiştir. Fiili bor üretiminde; Türkiye %56 pay ile birinci sırada yer alırken, ABD %25, Güney Amerika (Arjantin, Şili, Peru, Bolivya) ve Asya ülkeleri (Rusya, Çin, Hindistan) %20 payla takip etmiştir. Dünya bor ürünleri tüketimi ise 2018 yılında ise 4,13 milyon ton iken 2019 yılında %10,2 oranında azalarak 3,71 milyon ton seviyesine indiği belirtilmiştir.

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğünün 2019 yılı rafine bor ürünleri kurulu kapasitesi toplam 2,73 milyon ton, üretimi ise 2,04 milyon ton olarak gerçekleşmiş olup kapasite kullanım oranı %75 düzeyinde kaldığı görülmektedir. Bor üretimi dünyada, Türkiye, ABD, Rusya ve Güney Amerika olmak üzere 4 bölgede yoğunlaşmış olmakla birlikte bor piyasası, sınırlı üretici olması ve ürün grubunun birbirlerini ikame edebilme özellikleri ile ürün çeşitlendirmesi gerektirmesi nedeniyle oligopol bir piyasa olduğu da raporda yer almaktadır. Sektörün, 2 ana üretici olan Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü ve Amerika merkezli bir Şirket tarafından kontrol edildiği ifade edilmiştir.

Kuruluş yatırımlarının öz kaynaktan finanse edilebilmesi amacıyla sermayesi 900.000 bin TL artırılarak, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 4 üncü maddesi gereğince 06.11.2019 tarihli ve 1736 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 1.500.000 bin TL'ye yükseltilmiştir. Kuruluşun 2019 yılı yatırım programında yer alan sözleşmeleri imzalanan projelerin hak ediş ödemeleri ile yatırım programına ilave edilmesi planlanan öncelikli yeni projeler için 07.08.2019 tarih ve 24776198-903.02-65 sayılı Cumhurbaşkanlığı Olur'u ile 255.000 bin TL ek temin edilerek, kuruluşun ödenek tavanı 573.554 bin TL'ye yükselmiştir. Buna bağlı olarak 2019 yılında yatırım harcaması bir önceki yıla göre artış göstermiştir.

2019 yılında stoklar kaleminde oluşan artışın nedenleri ise, 2019 yılında satışı gerçekleştirilen rafine ürün miktarındaki azalma, ilk madde ve malzeme kalemlerinde oluşan bazı malzemelerin gelecek dönem ihtiyacı gözetilerek alımlarının yapılması, orta vadede satış projeksiyonları çerçevesinde üretim için gerekli olan tüm cevherlerin üretim miktarının ve maliyetlerinin bir önceki yıla göre artış göstermesinden kaynaklı olduğu belirtilmiştir. Ar-Ge çalışmaları ile daha çok fayda sağlanması ve mevcut sorunların irdelenerek çözümü için Meclis araştırması yapılması kurumun gelişimine fayda ve katkı sağlayacaktır.

